

Nr 714.

Av herr **Liedberg m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 219, angående omläggning av skyddshemsverksamheten m. m.

Kungl. Maj:ts proposition nr 219 med anledning av tillkallade sakkunnigas betänkande rörande verksamheten vid skyddshemmen m. m. innehåller bl. a. förslag om ombildning av Råby räddningsinstitut till ett skolhem. Detta förslag förefaller icke vara tillräckligt sakligt motiverat.

Mot Kungl. Maj:ts förslag om uppdelning i upptagningsområden torde inga vägande skäl kunna förebringas. Däremot torde det vara föga välbetänkt att inom det sydligaste upptagningsområdet göra Råby till skolhem och Ljungaskog till yrkeshem. På Råby äro betingelserna för rationell jordbruksdrift bättre än på Ljungaskog. Råby synes i alla avseenden Ljungaskog överlägset som lantbruksskola. En rationell lösning vore därför att göra såväl Ljungaskog som Råby till kombinerade skol- och yrkeshem. På Ljungaskog skulle i så fall bedrivas undervisning i verkstadsarbete för klientelet från städer och samhällen, på Råby bedrivas undervisning i jordbruk och trädgårdsskötsel för klientelet från landsbygden. Som skolhem under Ljungaskog torde lämpligen Östra Spång kunna anordnas. De sakkunniga synas i någon mån ha beaktat här anförda synpunkter, då de å sid. 46 i betänkandets förra del förklara, »att någon överflyttning från Råby till Ljungaskog icke skulle äga rum av sådana elever, som avslutat sin skolgång och önska erhålla utbildning till jordbrukare utan att dessa skulle kvarstanna i Råby och där erhålla sin utbildning». Härigenom skulle dock en splittring av undervisningen i jordbruk och trädgårdsskötsel ske. Riktigare vore att förlägga hela denna undervisning inom området till Råby.

Till Råby höra c:a 35 ha av Skånes bästa jord, vilken är synnerligen väl lämpad för trädgårdsodling. Jorden befinner sig i bästa kultur. Till jordbruket hörande byggnader äro av förstklassig beskaffenhet, och för trädgårdsodlingen har redan blivit sörjt medelst drivhus och andra erforderliga anläggningar.

Visserligen kommer större delen av skyddshemsklientelet inom upptagningsområdet från trakter, där jordbeskaffenheten är mera lik den å Ljungaskog än den å Råby. Men det är därför icke sagt, att flertalet elever efter skyddshemsvistelsen återgår till dessa trakter. Endast ett fåtal av skyddshemseleverna bli egna jordbrukare. De, som ägna sig åt jordbruk, bli i regel lantarbetare, undantagsvis i jordbruksbefäls ställning. Därför söker sig flertalet av dessa elever till bygder, där avlönings- och andra förhållanden för

dem äro bäst, alltså till de skånska slättbygderna, där också behovet av arbetskraft är störst.

Det kan i detta sammanhang framhållas, att under det att å Råby för närvarande finnes plats för 50 elever och platsutrymme för jämförelsevis blygsamma kostnader kan åstadkommas för ytterligare ett 20-tal elever och därvid erforderlig hänsyn kan tagas till åldersdifferentiering, man å Ljungaskog för den tilltänkta utbildningen måste räkna med en kostnad för uppförande av nya byggnader av omkring 200 000 kr.

En annan faktor av ekonomisk natur, som icke bör förbises, är, att Råby har sällsynt goda avsättningsmöjligheter, vad såväl trädgårds- som jordbruksprodukter beträffar. Motsvarande avsättningsmöjligheter för Ljungaskog äro avsevärt sämre.

Med stöd av vad som ovan anförts anhålla vi,

att riksdagen med avslag å Kungl. Maj:ts förslag beträffande Råby räddningsinstitut i kungl. propositionen nr 219 år 1936 måtte vid eventuell reformering av skyddshemsverksamheten inrätta såväl Ljungaskogs som Råby skyddshem som kombinerade skol- och yrkeshem.

Stockholm den 1 april 1936.

Gösta Liedberg.

*Alfr. Nilsson,
Steneberg.*

Erik Hagberg.

Emanuel Björck.

Cl. Lindskog.

*Swen Persson,
Fritorp.*